

NASYCENÍ PĚTI TISÍCŮ

Naučíme se biblický verš:

Ježíš řekl: "Já jsem chléb života."

Jan 6,35

1. Porozumění textu

1.1. Souvislosti/Obsah

Jan líčí záměrně vybranou událost z Ježíšova působení v Galileji, blízko Genezaretského jezera, která jako jediná je uvedena ve všech čtyřech evangeliích.

Obecenství Mistra s jeho učedníky je rušeno zástupem, který přitahovaly Ježíšovy divy. To, co následuje, je líčeno z pohledu vztahu mezi učitelem a žákem. Pán Ježíš zkouší Filipa a vyzývá ho, aby navrhl řešení vzniklé problémové situace. Také Ondřej se zapojí do rozhovoru. Oba se ale zmůžou jen na rozbor a vylíčení stavu věcí. Nato převezme sám Pán iniciativu, vezme to málo potravy, které tu je, děkuje a postará se o to, aby se všichni nasýtili. Nakonec zbude více potravy, než jí bylo předtím. Zástup chce na základě této události provolat Ježíše Krista králem, myslí přitom jen na hmotné zabezpečení. Pán se tomu důsledně vyhýbá, protože to neodpovídá jeho úmyslům. Příběh ještě dlouho zůstává látkou k rozhovoru, obzvláště když krátce nato učí Ježíš v synagoze v Kafarnaum (srovnej v. 59).

V této události jde Pánu Ježíši především o jeho učedníky, kterým chce "zjevit svou slávu" (srovnej J 2,11). Když se přesto obrací k zástupu, zná jejich pravé pohnutky (srov. J 2,23-25) a ví, že nakonec uvěří v jeho jméno jen ti, které mu Otec dá a které k němu přivede (srov. v. 37,44,65). Proto, i když Pán často vyhoví touze Židů po znameních (v. 30), bez víry tato znamení nic nezможou. Co se týče širokých mas, může po ukončení Ježíšova veřejného působení znít rozsudek pouze tak, jak je to napsáno v Janovi 12,37 a dále: "Ač před nimi učinil taková znamení, nevěřili v něho."

Pán zde působí ve dvou rovinách: i když má před očima své učedníky, nezapomíná ani na úkol, který má vzhledem k celému izraelskému národu, přestože musí počítat s neporozuměním a odmítáním. Nevyhýbá se však této těžké službě, i když nakonec zůstali jen ti, které již dříve vyvolil (srov. v. 67-71).

Paralelní místa: Mt 14,13-21; Mk 6,30-44; Lk 9,10-17.

1.2. Osoby

♦ *Ježíš Kristus:* klíč k Ježíšovu jednání popsanému ve v. 15 najdeme u Jana 2,23-25: Pán Ježíš odhaluje svou totožnost jen tomu, kdo mu věří. Bez víry jsou jeho skutky a jednání vykládány špatně. Pak se Pán stáhne zpět.

♦ *učedníci:* podle Lukáše mají právě za sebou "služební cestu" a tu teď v rozhovoru s Pánem vyhodnocují. Vystupují zde skutečně jako učedníci, které jejich mistr školil a zkouší. V popředí jsou zde - jako i na jiných místech tohoto evangelia - především Filip a Ondřej; patří k prvním, kteří Ježíše následovali.

♦ *zástup:* pojem "zástup" se u Jana vztahuje na prosté venkovské obyvatele, kteří neznali zákon (srov. 7,49), a proto je farizeové přezírali. Lid netíhne k žádným dlouhým teologickým úvahám, většinou usuzuje z viditelných projevů.

♦ *chlapec:* skutečnost, že jen jeden chlapec měl u sebe potraviny, zesiluje dojem kritické situace, která tu vznikla.

1.3. Místa/Prostředí

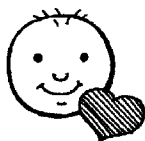
Východní břeh Genezaretského jezera blízko Betsaidy (viz Lk 9,10).

1.4. Doba

Třetí a poslední Ježíšův pobyt v Galileji, ve třetím roce jeho veřejného vystupování (rok konfrontace).

1.5. Vysvětlení pojmů

- ♦ v2 - *znamení*: poukaz na Boží jednání, ale zde obzvláště poukazy na Božské synovství Ježíše. Znamení se pokládala za "průkaz pravosti" a v židovském prostředí se jim přikládala až příslovečný význam. V J 4,48 se Pán sám vyjadřuje k touze Židů po znameních a zázracích (srov. 1 K 1,22). Znamení se dějí především pro ty, kdo už věří. Pro nevěru nemají znamení žádný účinek (srov. J 12,37). Proto mají znamení dvojí funkci: podepření a utvrzení víry - odhalení nevěry.
- ♦ v7 - *200 denárů*: denár odpovídal denní mzdě nádeníka (srov. Mt 20,2), tedy přibližně roční výdělek dělníka.
- ♦ v9 - *ječné chleby*: chléb chudých
- ♦ v9 - *ryby*: Jan zde používá odborný výraz označující sušené nebo naložené ryby.
- ♦ v10 : *5000 mužů*: k tomu ještě ženy a děti, tedy zřejmě přes 10000 lidí.
- ♦ v13 - *koš*: (řecky kophines) velký pevný koš na nošení.
- ♦ v14 - *prorok*: míněn je prorok "jako Mojžíš", mesiánský odborný výraz (Dt 18,15 a další).
- ♦ v14 - *který má přijít*: další mesiánský titul, který tenkrát Židé užívali, odvozen ze Ž 118,26 a Da 7,13.

2. Téma

Pán Ježíš se o nás stará, má nás rád a ví, co potřebujeme.

3. Úvahy nad situací dítěte

Některé předškolní děti viděly obrázky hladovějících a jsou tím znepokojeny. Rády by pomohly a něčím přispěly. Některé děti takové sklony nemají a rozdělit se je jim cizí. I z věcí, kterých mají nadbytek, nerady cokoli dávají.

V tomto příběhu mohl Pán Ježíš upotřebit chleby a ryby malého chlapce, aby učinil velký zázrak. Obecně je však těžiště tohoto divu v tom, že Pán Ježíš činí věci, které může činit jenom Bůh. Nechce nám a mnohým hladovějícím ve světě darovat vnější zabezpečení, ale darovat věčný život.

4. Návrhy provedení

PRO 1. HODINU

4.1. ÚVOD (1)

4.1.1. Probereme s dětmi pojmy: darovat (odevzdat, od něčeho se odloučit, někomu udělat radost, protože ho mám rád, překvapit) a rozdělit se (dát, nenechat si všechno pro sebe, nehrát si jen s oblíbenými kamarády, všichni mají něco mít).

4.1.2. Zeptáme se dětí, jestli znají nějakou situaci, kdy jim bylo zatěžko se rozdělit nebo se něčeho vzdát, a jakou z toho měly pak radost, když to udělaly.

4.1.3. Přineseme krajíc *chleba*, kousek koláče nebo ovoce. Otázka dětem: "Když to teď rozdělím, najíte se všichni?" - "Ne!" - "Co pociťují děti, které dostanou málo nebo nic?"

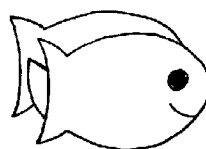
4.2. BIBLICKÝ PŘÍBĚH (1)

Vyprávíme příběh s obrázkou **L 31/1** v 6 krocích:

- ◆ *Pán Ježíš v rozhovoru s učedníky:* Je s učedníky na cestě. Jde za ním mnoho lidí. Ale Pán Ježíš chce být s učedníky sám, trochu si odpočinout. Proto jeli lodí na druhou stranu jezera, na osamělé místo.
- ◆ *Mnoho lidí následuje Pána Ježíše:* Přicházejí v zástupech, aby uslyšeli dobrou zprávu o Bohu. Ušli dalekou cestu a přivedli s sebou své nemocné. Pán Ježíš tam mnoha lidem vypráví o Bohu a uzdravuje nemocné. Nastal večer. Pán Ježíš má o ně starost, protože toho dne šli hodně daleko, od rána do večera naslouchali, mají hlad a žízeň.
- ◆ *Učedníci se o tolik lidí postarat nemohou:* Učedníci mají všem lidem dát najíst. Ale nemají dost peněz, aby nakoupili dostatek chleba. Kromě toho by žádný pekař v tuto dobu pro tolik lidí chleba stejně neměl.
- ◆ *Pán Ježíš přebírá odpovědnost:* Ondřej, Ježíšův učedník, našel malého chlapce s pěti chleby a dvěma rybičkami (denní příděl malého chlapce). Ondřej ho přivádí k Pánu Ježíši. Všichni vědí, že toto jídlo pro tolik lidí nestačí. Ježíš přikazuje, aby se všichni posadili. Nezapomíná na poděkování (my bychom také neměli nikdy zapomenout poděkovat - tolik dětí každý den zemře, protože nemají co jíst). Pán Ježíš bere chléb a ryby a rozděluje je. Učedníci je roznáší všem lidem.
- ◆ *Pán Ježíš dává dostatek jídla:* Jak se asi chlapec choval, co si asi myslel? Diví se, raduje se. (Pohovoříme: rozdělit se a dát není vždy snadné, ale potom je naše srdce šťastné.) Jídlo stačí, všichni se najedli dosyta. Ještě zbylo, nic se nevyhodí. (Jak se chováme my?)
- ◆ *Nemáme milovat zázraky, ale Pána Ježíše:* Lidé jsou divem s chleby nadšeni. Chtějí udělat Pána Ježíše králem, aby měli vždycky dostatek chleba. Bohužel nepochopili, co jim chtěl zázrakem říci: Syn Boží se stará o celého člověka, o jeho živou duši, o jeho tělo. Zařadit biblický verš.

4.3. UTVRZENÍ (1)

Vyrobíme košíček (L 31/2): Nakreslíme pro každé dítě 2 ryby na barevnou čtvrtku a necháme je dětem vystříhnout a vyzdobit. Střední spojovací díl podél delších stran přes ostrou hranu ohneme a ohnuté pruhy příčně nastříhneme. Pruh stočíme do oblouku a k bokům přilepíme obě ryby. Košíček si vezmou děti domů, mají jej přinést příští neděli plný. Přidáme **vzkaz rodičům**, aby naplnili košíček sušenkami, drobným pečivem, čokoládou atd., učitel obstará nápoje.

PRO 2. HODINU

4.1. ÚVOD (2)

4.1.1. Protože si děti přinesou košíček, který samy vyrobily a naplnily, nebude těžké vzpomenout si na příběh z minulé hodiny. Společně prostřeme stůl a připravíme naše "jídlo". Pro děti, které minulý týden chyběly, máme několik naplněných košíčků v zásobě.

4.1.2. Zazpíváme písničku "Ježíš je můj dobrý Pán" a přejdeme k příběhu.

4.2. BIBLICKÝ PŘÍBĚH (2)

4.2.1. Než společně začneme jíst a pochutnávat si, poslechneme si příběh ještě jednou. Podle nálady a soustředěnosti dětí to lze provést i po jídle.

Mohli bychom připojit, že v jiných zemích i dnes má mnoho lidí hlad. Někteří křesťané tam přicházejí, aby pomohli. Nevozí jim jen potraviny, ale dávají jim i osivo a radí, co lze u nich pěstovat a co tam může růst.

4.2.2. Vyprávíme příběh z pohledu chlapce, který Pánu Ježíši dal všechno, co měl.

4.3. UTVRZENÍ (2)

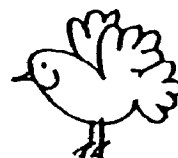
4.3.1. Vyprávíme s výraznou gestikulací:

Venku na vzdáleném kopci (*pohyby ruky naznačíme kopeček*), kde roste nízká a vysoká tráva (*naznačíme různou výšku trávy*), je velmi mnoho lidí (*roztáhneme obě paže*), velkých i malých (*pravou rukou ukazujeme výšku*), nemocných a zdravých (*kulháme na jedné, pak na druhé noze*). Rádi naslouchají Pánu Ježíši, když vypráví o Bohu (*přidržíme obě ruce za ušima*), poslouchají celý den. Večer jsou unaveni (*protíráme si oči*) a mají hlad (*ukazováček ukazuje do otevřených úst*), není tu žádný chléb (*vrtíme hlavou*). Ale Pán Ježíš má lidi rád. Říká: "Teď musí něco jíst!" Tu přichází malý chlapec (*zvedneme malíček*), dá mu 2 ryby (*ukážeme 2 prsty*) a 5 chlebů (*ukážeme 5 prstů*). Stačí to? (*Vrtíme hlavou.*) Pán Ježíš může všechno (*kýváme souhlasně hlavou*), protože je Boží Syn (*ukazujeme k nebi*). Děkuje (*sepneme ruce*) za 2 ryby a 5 chlebů (*ukážeme*) a všechny lidi nasytí. Jak bylo dobré, že ten malý chlapec (*zdvihneme malíček*) Pánu Ježíši své chleby a ryby dal.

4.3.2. Kviz: Odpovídáním na nejrůznější otázky si zopakujeme nejdůležitější momenty příběhu. Za každou správnou odpověď děti připevní chléb nebo rybu ke chlapci na flanelové tabuli (*viz L 31/3*). - Potom dostane každé dítě kopii a vybarví obrázky. Pak vystřihne chleby a ryby a vlepí je chlapci do košíku.

5. Návrhy písní

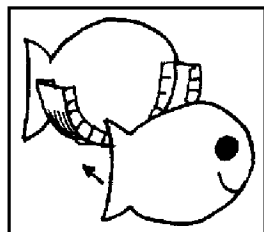
- ✓ Ježíš je můj dobrý Pán*¹
- ✓ Bůh je větší*³
- ✓ Pán Bůh dal rybkám vodu*²

6. Pomůcka k učení biblického verše

"Chléb života": V našem životě jsou věci, které nemůžeme uspokojit potravou. Je to třeba touha po bezpečí, pomoc v úzkosti, přání být uznáván a milován. Tyto věci nám mohou lidé dát jen částečně nebo přechodně. Ale co nám daruje Pán Ježíš, to zůstává. Tím největším darem je, že pro Pána Ježíše smíme náležet Bohu a jednou přebývat u něho v nebi.

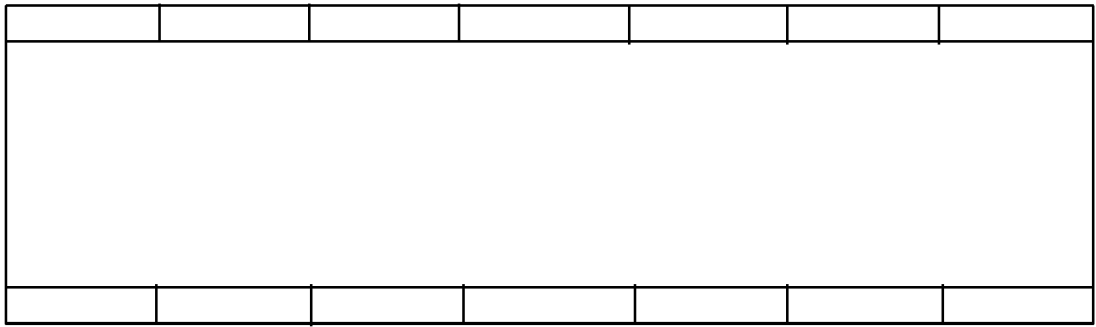
L 31/2a

*Ježíš řekl:
Já jsem
chléb života.*

Jan 6,35

L 31/2b

L 31/1

